

שיחת השבוע

הרב יוצא לאור על-ידי צעירי אגודת חב"ד - המרכז • עורך: מנחם ברוד • יו"ר: הרב יוסף יצחק אהרונוב

יש חדש

שמחת החג לכול

צעירי חב"ד נערכים לפעילות הגדולה בימי חג הסוכות. עשרות סוכות ניידות יסובבו אי"ה בחוצות הערים, ויזכו את המוני בית ישראל במצוות החג. במרכזי הערים בתי חב"ד מציבים את 'סוכות האחוה', שיאפשרו לציבור לקיים את מצוות סוכה וארבעת המינים. חסידי חב"ד ישמחו את כוחות הביטחון, ובייחוד את חיילי צה"ל. כמו-כן תהיה פעילות מיוחדת במרכזים רפואיים, בבתי-אבות, בריכוזי עולים ואף בבתי-כלא.

שמחות בית השואבה

בלילות חול-המועד מקיימים בתי חב"ד ברחבי הארץ עצרות גדולות של שמחת בית השואבה. האירועים נערכים בחוצות הערים, ביטוי לענייני המיוחד של חג הסוכות, שמוציא את אוירת הקדושה מבין כותלי בית הכנסת ובית המדרש אל הרחוב, עד שהרחוב עצמו רוקד. הציבור מוזמן.

סמינר שמחת תורה

עמותת התקשרות מקיימת סמינר מיוחד בימים כ"ב (בתשרי 10-8), במלון כינר, עם מיטב המשפיעים והמרצים. הסמינר יעסוק בכוח השמחה, על-פי הסוד. טל' 077-2175770.

חדש במוזיקה

גרנטק מגישה שפע של הפקות מוזיקליות חדשות לקראת החגים. הזמר יעקב שוואקי הפיק לא-מכבר את תקליטו החמישי **עד בלי די**, ועכשיו הופיע אוסף משיריו במארז של שלושה תקליטורים. הרב יוסף משה כהנא מגיש את **ימים נוראים** - מבחר מנעימות הימים הנוראים, במגוון קהילות, עם טובי הזמרים. **משה גולדמן** מגיש את **חומת אש** - מקהלת קמפ 'שלוה' עם ניגוני **באבוב**. טל' 0700015-1700.

זמני השבוע

ניו יורק	דטרויט	מיאמי	לוס-אנג'לס
6:19	6:55	6:49	6:19
7:15	7:51	7:39	7:11

כתובת המערכת: ת"ד 14 כפר חב"ד 60840
טל' 972-72-2770100 • פקס 972-3-9606169
www.chabad.org.il • chabad@chabad.org.il
אין מערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות

נא לשמור על קדושת הגיליון

אי-אפשר בלי הערבה

מתוך האהבה הגדולה לכל יהודי איננו יכולים להשאירו לבדו, בין הערבות. עלינו לקרבו אל האתרוג, הלולב וההדסים, כדי שיטעם מפריים ויספוג מריחם

מעשים טובים - למה באמת עלינו לאהבו, לקרבו ואף לקשרו עמנו?

התשובה לשאלה הזאת ברורה וחדה: עלינו לאהוב כל יהודי משום שהוא יהודי. ערכו של יהודי אינו נמדד על-פי מעלות כאלה ואחרות. הורים אינם אוהבים את ילדיהם בגלל המעלות המיוחדות שבכל אחד ואחד מהם. הם אוהבים אותם כי הם הילדים שלהם, עצם מעצמם. אף אנחנו איננו קובעים את ערכו של יהודי על-פי התורה שלמד ועל-פי המעשים הטובים שעשה. יהודי, מעצם היותו יהודי, הוא אה יקר ואהוב, שערכו לא יסולא בפז.

לרומם את הזולת

אותו יהודי שעומד כרגע בדרגת 'ערבה', שאין בה לא טעם ולא ריח, אף הוא חלק מעם ישראל. אף בו שוכנת נשמה שהיא 'חלק א-לוה ממעל ממש'. אף הוא בן יקר ואהוב לאבינו שבשמים. על-כן צריכים אנו לאהבו ולקרבו, ואין אנו זקוקים לשום סיבה נוספת כדי להרגיש את עובדת היותו חלק מאיתנו.

עם זה, דווקא מתוך האהבה הגדולה לכל יהודי איננו יכולים להשאירו לבדו, בין הערבות. עלינו לקרבו אל האתרוג, הלולב וההדסים, כדי שיטעם מפריים ויספוג מריחם, ובמרצת הזמן יחדל מלהיות 'ערבה' ריקנית, ויהיה גם הוא 'פרי עץ הדר' בעל טעם וריח. כאשר נקרבו אלינו את היהודי שבדרגת 'ערבה', יתקנא בעמיתו בעלי המעלות הנאות, וייטול מהן אף הוא.

כך מחברת מצוות ארבעת המינים את שני הלקחים ההולכים שלובי-זרוע. האהבה לכל יהודי צריכה להיות בלי שום תנאים. צריכים לקחת את הערבה כמות שהיא, ולא לחכות עד שתעלה לדרגה גבוהה יותר. אבל צורת לקיחתה היא על-ידי קשירה ואיגוד אל שאר המינים, כדי שתושפע מהם ותקנה לעצמה ממעלותיהם. אין דיי באהבה לזולת לבדה - צריך להשתדל במשך הזמן להעלות את הזולת לדרגה גבוהה יותר ולגרום לו לשאוף להיות אף הוא בעל תורה ומעשים טובים. חג שמח, מלא אחווה, ושנה טובה.

בין כל ארבעת המינים דווקא הערבה היא המעניינת מכולם. מה לה ולשמחת הסוכות? האתרוג, ברור מה מקומו אצלנו: זה פרי נאה והדור, שטעם לו וגם ריח, ואין כמותו לפאר את החג. גם ללולב חשיבות משלו: הוא ענף מעץ התמר הנכבד והנאה, שפירותיו משבעת המינים שנשתבחה בהם ארץ-ישראל. אף ההדס, אמנם פירות אין לו, אבל ריח נפלא יש לו, ואף הוא דרוש כדי להנעים את החג. אולם הערבה, שתם ענף, בלי טעם ובלי ריח - מה לה ולחג שלנו?

זו באמת תופעה מופלאה שאין לה אח ורע. התורה מצווה אותנו לקחת את ענף הערבה, מתוך ידיעה ברורה שאין בה לא טעם ולא ריח, ודווקא באמצעותה עלינו לקיים את מצוות ארבעת המינים. לא דיי באתרוג, בלולב ובהדסים - צריך לצרף אליהם דווקא את הערבה הפשוטה, זו שהיא נטולת כל מעלה וייחוד.

אהבה ללא תנאים

חז"ל מלמדים אותנו שארבעת המינים הם משל לארבעת הסוגים הקיימים בעם ישראל, החל במי שהם בעלי תורה ומעשים טובים (אתרוג) וכלה באלה שאין בהם לא תורה ולא מעשים טובים (ערבה). הלכח שעלינו להפיק מן המצווה הזאת הוא שצריך לאהוב גם את הערבה - אף את היהודים שאין בהם לא תורה ולא מעשים טובים, וצריך לחברם ולקשרם אל שאר חלקי העם.

כאן עולה השאלה הפשוטה והטבעית: אהבה זו - למה? אם אמנם מדובר ביהודים שאין בהם לא תורה ולא מעשים טובים, יהודים בלי שום מעלה חיובית - למה לנו לחברם אלינו? אולי מוטב לעוזבם לנפשם ולשמור על עצמנו לבל נושפע מריקנותם.

אפשר להבין למה צריך לאהוב את הלולב ואת ההדס, את היהודים שיש בהם תורה או מעשים טובים. באלה יש מעלה כלשהי, שמצדיקה את האהבה וההתקרבות אליהם. אבל מי שבמוצא הוא 'ערבה', בלי תורה ובלי

שבע דרגות בשמחה

למעלה מזו היא הדרגה השישית בשמחה: שמחה על מצוות פרטיות שהתוכן שלהם הוא שמחה. אנו מצויים לשמוח בחג, "ושמחת בחגך", וכמו־כן לעשות פעולות מיוחדות שמביאות שמחה, כמו "אין שמחה אלא בבשר, אין שמחה אלא ביין".

שמחת הסוכות

ועל כולן הדרגה השביעית, שהיא השמחה המיוחדת של חגי הסוכות, הגדולה משמחת כל המועדים. דווקא החג הזה מכונה "זמן שמחתנו" וממנו אנו שואבים שמחה לחגים האחרים. חגי הסוכות הוא מקור השמחה של כל המועדים, גם של חגי הפסח, שבו לא מופיע בתורה אפילו פעם אחת הציווי לשמוח, לעומת חגי הסוכות שבו מוזכר הציווי שלוש פעמים.

וכל השמחות האלה הן הכנה לשמחה הגדולה ביותר – "שמחת עולם על ראשם", בגאולה האמיתית והשלמה על-ידי משיח־צדקנו בקרוב ממש.

(התועודות תשמ"ז כרך א, עמ' 339)

הקב"ה בחר לברוא אותנו דומים לו יתברך. הברואים נראים כאילו הם עצמאיים, וכאילו אינם זקוקים למישהו זולתם כדי להתקיים – זה מאפיין של הבורא. זאת ועוד: הקב"ה היה יכול לברואנו ללא דעת, והעובדה שבראנו בעלי דעת וחכמה היא מקור לשמחה.

דרגה שלישית בשמחה היא על שהקב"ה ברא זמן מיוחד לשמחה – חגים וימים טובים, ובמיוחד את חגי הסוכות, "זמן שמחתנו".

שמחה על ציווי השמחה

הדרגה הרביעית בשמחה היא כשהאדם מנצל את כוח הבחירה שנתן לו הקב"ה, והוא בוחר בחיים, ומשמש את קונו בפועל. הבחירה הזאת מעניקה לאדם שמחה גדולה.

הדרגה החמישית בשמחה היא השמחה היתרה בעקבות הציווי האלוקי לעבוד את ה' בשמחה. האדם שמח לא רק על עצם העובדה שזכה לשמש את בוראו, אלא גם על שקיבל ציווי לעובדו מתוך שמחה.

ה על חגי הסוכות קראו חז"ל את הפסוק בתהילים "שבע שמחות", והסבירו שיש כאן "שבע שמחות – אלו שבע מצוות שבחג: ארבעה מינים שבלולב, וסוכה וחגיגה ושמחה". השל"ה מוסיף, שאף בארבעת המינים עצמם יש שבע שמחות: שלושה הדסים, שתי ערבות, לולב אחד ואתרוג אחד.

גם בשמחה עצמה יש שבע שמחות – שבע דרגות בשמחה, זו למעלה מזו. שלוש הדרגות הראשונות קשורות לשמחה על עצם הבריאה, וארבע הדרגות הבאות מבטאות את השמחה המיוחדת של עם ישראל.

שמחה על שנבראנו

הדרגה הראשונה בשמחה היא שמחתו של כל נברא על עצם העובדה שהקב"ה ברא אותו ומקיים אותו. לברואים אין שום קיום מצד עצמם, והם נבראו מאין ואפס. עצם העובדה שקיימנו והתהוותנו נובעים מהקב"ה עצמו מעוררת רגש עמוק ביותר של שמחה.

דרגה שנייה בשמחה היא על דרך בריאתנו.

מן המעיין חגי הסוכות | מאת הרב אליעזר ברוד

הצטיידות לכל השנה

המגיד מטריסק היה אומר כי בימים הנוראים, ימי ראש־השנה ויום־הכיפורים, הוא מכין לו יראת שמים לשנה שלמה, ובימי חגי הסוכות, שהם עשירים במצוות הנעשות בחיבה ובאהבה, הוא מכין לו אהבת השם לשנה שלמה.

האתרוג כיהודי

האתרוג הוא הפרי היחיד הגדל על העץ שנה תמימה, בקיץ ובחורף, ובכוחו לשאת קור וחום, שלג וגשם. לכן הוא דומה לעם ישראל: כל עם יש לו מקומו ותנאי הגידול שלו, שבהם הוא מתפתח ומשגשג. העם היהודי הוא הנווד הנצחי, החי בכל מיני משטרים ותנאים ומסתגל לכל המצבים.

(בית יעקב)

שמחה שבעה ימים

ראש־השנה, שהוא יום של תחנונים ושבירת הלב, נקבע בתורה ליום אחד. גם יום־הכיפורים, שהוא יום של תענית וסליחה ומחילה, נקבע ליום אחד. אבל סוכות, שהוא זמן שמחתנו, אמרה התורה כי יש לחוג אותו שבעה ימים. רצון הבורא שישמחה יהיו בשמחה.

(הרב שמשון רפאל הירש)

הסכך אינו אוהב כעס

פעם אחת נכנס לסוכתו של הרבי המהר"ש מליובאוויטש המשרת יוסף־מרדכי בהיותו שרוי בכעס. אמר לו הרבי: יוסף־מרדכי, אמנם אתה 'מיוחס', אבל צריכים לחוש דרך־ארץ כלפי הסכך; הסכך אינו אוהב כעס.

סוכה כל החג

מצוות סוכה נוהגת שבעה ימים רצופים, בין ביום ובין בלילה, ואילו מצוות החג האחרות, כמו ארבעת המינים, אינן נוהגות בלילה. לכן החג נקרא על שם מצוות סוכה ולא על שאר המצוות שבו, כי מצוות סוכה אין לה הפסק בכל ימי החג.

(נחלת צבי)

מפה אל הידיים

בראש־השנה וביום־הכיפורים עובדים את הקב"ה בפה בלבד, בתפילה ובתחנונים, ואילו בסוכות מתחילים לעובדו בידיים – "ולקחתם לכם", מחזיקים ביד את ארבעת המינים. בכך אנו מראים לריבון העולם שאין אנו יוצאים ידי חובה בפה בלבד, אלא אנו מוכנים לעובדו גם בידיים ובכל האיברים.

(רבי ברוך ממז'יבוז')

אמרת השבוע

נקודה קטנה של צדקה

רבי חיים מצאנז היה ידוע בפזרונו הרבה לענייני צדקה. כל פרוטה שנפלה לידי הייתה מועברת מיד לעניים. במיוחד התעסק בצדקה בערב חגי הסוכות, שעל-פי הנאמר בכתבי האר"י יש לתת צדקה ביום זה ביתר שאת מבכל יום. לאחר שחילק את כל הכסף שהיה בידו, היה טורח לחפש הלוואות, כדי שיוכל לחלק עוד צדקה לעניים.

פעם אחת, בערב סוכות, אמר לו בנו: "אבא, לא ראיתי בספרים שיש מצווה לחלק צדקה גם אחרי שכבר כלתה פרוטה מן הכיס".

נענה רבי חיים: "תמה אני איך בן יכול להיות 'רוצח' כזה על אביו. הלוא אתה רואה שאין בי ריח של תורה ושמץ של יראת־שמים, ורק נקודה קטנה של צדקה יש בי; ואתה רוצה למנוע ממני גם את זה!?!..."

מי רואה אושפיזין

בסוכתו של רבי אלעזר, בנו של רבי אלימלך מליזנסק, היו החסידים מאזינים מדי שנה בשנה לסיפור שנהג לספר בכל לילה ראשון של סוכות: יום אחד הופיע בחצרו של רבי אלימלך מליזנסק אורח לא־שגרת. מראהו המודרני העיד על מוצא הגרמני ועורר תשומת־לב רבה, על רקע הנוף האנושי החסידי המקובל בסביבה.

האורח נכנס פנימה והתייצב בפנית בית־המדרש. לא חלפו דקות, ושמשו של הרבי יצא והודיע כי הצדיק יכנס עתה לתפילת מנחה, שלא בזמן הקבוע. הדבר עורר תמיהה בקרב החסידים. התמיהה גדלה שבעתים כאשר הרבי נכנס לבית־המדרש ובמקום לפנות לעבר מקומו, פילס את דרכו בין המתפללים, עד שהגיע אל האורח. בחמימות רבה לחץ רבי אלימלך את ידו, ולקחו עמו לעבר מקומו במזרח האולם, והשיבו לצידו. אחרי התפילה הוליכו הצדיק בכבוד גדול אל חדרו. הצדיק והאורח נסגרו בחדר ושוחחו שעות רבות.

חידה הייתה זו בעיני החסידים. היו ששיערו כי אולי הוא שר חשוב, שביכולתו לבטל גזרות. אחרים סברו כי לנוכח הכבוד והידידות שהפגין כלפיו הצדיק נראה שמדובר באישיות נעלה יותר.

הטילו אפוא החסידים את המשימה על ר' אלעזר הצעיר, בנו של רבי אלימלך, שינסה לגלות את זהותו של האורח. בינתיים הסתיימה הפגישה, ורבי אלימלך יצא ללוות את האורח, והשניים הרעיפו ברכות לבביות זה על זה.

המתין ר' אלעזר לשעת הכושר, נכנס אל אביו וניסה לברר מי האורח המסתורי. הביט הצדיק בבנו והשיב סתומות: "יום יבוא ותדע". הבין הבן כי בזה חתם אביו את דבריו ולא ניסה לשאול עוד. הדבר נשאר סתום ובמשך הזמן נשתכח העניין.

עברו שנים. שנה אחת היה מחסור חמור באתרוגים. מצוות ארבעת המינים הייתה חביבה ביותר על רבי אלימלך, והוא נהג לקיימה בהידור רב. הוא ביקש מבנו, ר' אלעזר, לצאת לגרמניה, כי השמועה אמרה שבסביבות העיר המבורג אפשר להשיג אתרוגים מהודרים.

ארז ר' אלעזר את תרמילו ויצא לדרך. הדרך הייתה קשה לתנועה, ומדי פעם

ראוי וכשר, שיוכל לקיים בו את מצוות סוכה כהלכתה. הוא נכנס לבית־הכנסת, אשר היה מרהיב ביופיו והשתייך לקהילה העשירה, וסיפר לגבאי כי הוא זקוק לאירוח לימי החג. במהירות רבה סודר בעבורו מקום, על־פי תורנות מסודרת שהייתה נהוגה בקהילות גרמניה.

בפעם נאלץ ר' אלעזר לתפוס מחסה מהגשם הכבד. הוא הגיע להמבורג באיחור רב, והבין שכבר לא יתאפשר לו לחזור לליזנסק לפני חג־הסוכות. באין ברירה נאלץ לעשות את החג בהמבורג, הרחק מביתו ומהחצר החסידית. תחושת בדידות אפפה אותו והוא החל לדאוג שמא לא ימצא בית

לומדים גאולה | מאת מנחם ברוד

סוכת עורו של לוייתן

ז"ל אומרים כי בזמן הגאולה יעשה הקב"ה סעודה גדולה לצדיקים, שבה יוגשו שור־הבר, הלווייתן והיין המשומר. כשמעיינים במקורות, ובמיוחד במקורות הקבלה והחסידות, מגלים שבדברים הללו טמונים סודות עמוקים הקשורים במהות הפנימית של הגאולה.

הסעודה הזאת נזכרת פעמים רבות בדברי חז"ל. בגמרא (בבא־בטרא עה,א) נאמר: "עתידי הקב"ה לעשות סעודה לצדיקים משרו של לוייתן" (ובהמשך לכך נאמר: "עתידי הקב"ה לעשות סוכה לצדיקים מעורו של לוייתן"). במדרש (ויקרא רבה יג,ג) מתואר הקרב' שיתנהל לקראת אותה סעודה בין ה'בהמות' (שור־הבר) ללווייתן – "בהמות נותץ ללווייתן בקרניו וקרעו, ולווייתן נותץ לבהמות בסנפיריו ונוחרו".

במקום אחר בגמרא (פסחים קט,ב) נאמר, שבתום הסעודה, כשיגיעו הצדיקים לברכת־המזון, תועבר הכוס מצדיק לצדיק, וכל אחד ואחד מהם יטען שאין הוא ראוי לברך, עד שיגיעו לדוד המלך והוא יברך. מדוע יחששו האבות, משה רבנו וכו' לברך? פחדם נובע מכך שהיין שבכוס הוא "יין המשומר בענביו מששת ימי בראשית" (ברכות לד,ב), והם מוצאים בעצמם פגם שמונע מהם לברך על היין הנעלה הזה.

לא רק משל

חשוב להבהיר שאי־אפשר לפרש עניינים אלה רק כמשל לסודות נעלים. בספרים המבארים את עניינה הרוחני של סעודה זו מודגש שאכן זו תהיה סעודה גשמית, עם בשר לוייתן, שור־הבר ויין המשומר. כך כותב המהרש"א (חידושי אגדות לב"ב עד,ב): "דע, כי לנו להאמין בכל הדברים האלו בפשטן, ואף שהמפרשים האריכו בדרוש הזה לפי כוונתם... אין הדברים יוצאים ממשמען".

עם זה ברור שאין מדובר בלווייתן ובשור־הבר המוכרים לנו. מהגמרא (בבא־בטרא עד,ב) עולה שמלווייתן זה נבראו שני פרטים בלבד, זכר ונקבה, ואף הם לא נשארו חיים, אלא הקב"ה "סירס את הזכר והרג את הנקבה ומלחה לצדיקים לעתיד־לבוא". כך גם שור־הבר – "סירס הזכר וצינן הנקבה ושמרה לצדיקים לעתיד־לבוא". גם על היין המשומר נאמר הפסוק – "עין לא ראתה" (ברכות שם). מדובר אפוא בדברים שאיננו מכירים את מהותם, והם יתגלו בבוא שעתם.

סודות כמוסים

בתורת החסידות מבואר שסעודת הלווייתן, שור־הבר ויין המשומר מבטאת את עבודתו של עם־ישראל בתקופת הגלות. הלווייתן, שחי בים, מסמל את העולמות הרוחניים, הנסתרים, השרויים בתוך הגילוי האלוקי האין־סופי. שור־הבר, שחי על־פני היבשה, מסמל את העולם הזה התחתון, הגלוי לעינינו. השניים מייצגים אפוא את שתי הבחינות המרכזיות בעבודת־ה' – הפעולות הרוחניות הנעשות בעולמות העליונים על־ידי עבודת האדם, והקדושה והזיכוך שהאדם יוצר בתוך המציאות הגשמית בעולם הזה.

שני התחומים הללו בעבודת ה' בונים את הגאולה. כשתסתיים עבודה זו – כאשר יושלמו הפעולות הרוחניות וכשיושלם הזיכוך של העולם הגשמי – תבוא הגאולה. לכן הביטוי לכך יהיה בסעודת שור־הבר והלווייתן, שבתוכם יתלבשו כל האורות הרוחניים הנפלאים שנוצרו על־ידי שני סוגי העבודה הללו. אכילת שור־הבר והלווייתן על־ידי הצדיקים, תהיה שיאה ושלמותה של העבודה שעשו.

אחרי כל זאת ינתן גילוי חדש שכמותו "עין לא ראתה" – זה היין המשומר. יין זה רומז לסודות הכמוסים ביותר, שמעולם לא נתגלו, והם יינתנו רק לאחר השלמת כל העבודה, בזמן הגאולה.

בסיום התפילה פנה אליו מארחו בלחיצת יד חגיגית והזמין לבוא עמו. הם צעדו בדומייה בין בתי הרובע, שהפאר וההדר ניכרו בהם היטב, עד שהגיעו לבית המארח. בני הבית קיבלו את פניהם בברכת חג חגיגית, ומיד הגיעו משרתים לעמוד לשירותם. הבית נצץ מכלי זהב וכסף שעמדו בכל פינה, ור' אלעזר, שלא הכיר חיי עושר כאלה, שאל את עצמו אם גם את המצוות הם יודעים לקיים בהידור כזה.

כשנכנס לסוכה התברר שלא היה בסיס לחששותיו. קישוטי כסף וזהב עיטרו את דופןותיה. קודם שהחלה הסעודה סימן בעל־הבית למשרת, וזה הכניס לסוכה כורסה מפוארת. בעל־הבית קם וקרא: "ברוך הבא, סבא ר' אברהם!". הדבר התמיה את האורח, אך הוא חשב שזה ממנהגי קהילות גרמניה.

למחרת חזר המחזה ונשנה. המשרת הכניס כורסה ובעל־הבית קרא: "ברוך הבא, סבא ר' יצחק!". וכך גם בימים הבאים. בסעודות שוחח עמו בעל־הבית שיחות נימוסיות בלבד, ור' אלעזר, שרצה מאוד לשאול את בעל־הבית לפשר המנהג, התקשה למצוא הזדמנות נאותה. אולם באחת הסעודות ארז עוז ושאל את מארחו לפשר הדבר.

ענה לו המארח בהבעת תמיהה: "הלוא כשבאים אלינו שבעת האושפיזין, רועי ישראל, ודאי יש לכבדם ולהכין להם מושב ראוי". הביט החסיד בעל־הבית בהשתוממות, ושאל: "האם אתה רואה אותם?".

האיש הביט בו במבט מפוכח לחלוטין והחזיר לו בשאלה: "האם אתה אינך רואה אותם?!...".

באותו רגע קלט ר' אלעזר כי המארח אינו אדם פשוט. הוא מיהר לנצל את ההזדמנות וביקש שגם הוא יזכה לראות את האושפיזין. בעל־הבית שמע את בקשתו והשיב כי עליו לבקש את הסכמת האושפיזין עצמם. בערב הבא מסר לו את תשובתם, כי מאחר שלא זכה לכך בלילה הראשון, לא יוכל עכשיו לראותם.

הצטער ר' אלעזר אך התנחם בכך שזכה לשבת בסוכתו של צדיק זה, עם שבעת הרועים. כל ייסוריו, על עריכת החג במרחקים, נהפכו פתאום לשמחה גדולה.

בתום החג נפרד ר' אלעזר בחום ממארחו ושב לליזנסק. בהתרגשות נכנס אל אביו ורצה לספר לו את שעבר עליו, אלא שבאביו הקדימו: "קיימתי את הבטחתי מאז להודיע לך מיהו היהודי מנרמניה שביקר אצלי. זה היה המארח שלך בחג־הסוכות. אשריך שזכית להתארח אצל אחד הצדיקים הנסתרים בדורנו, ואף לשבת בשולחן אחד עם שבעת הרועים".

המסע המוזיקלי של האחים רזאל

זיכרונות הילדות של בני משפחת רזאל. "כל ילדותנו טבולה בחזנות הספרדית השורשית. לא העלינו על דעתנו שיש נוסח תפילה אחר", מספרים האחים.

חיפוש עצמי

בהדרגת רב השכונה החלה המשפחה לשמור שבת ולהשתתף באירועי הקהילה. קולותיהם הנעימים של הבנים וכישרון המוזיקה שלהם הביאו אותם במהרה אל הדוכן, מסלולים פרקי חזנות ספרדית ירושלמית וקוראים בתורה. "אבא היה משלם לנו על כל קטע של קריאה בתורה", נזכר אהרון. "בהדרגה התחלנו לשמור מצוות, לצד התעניינות במוזיקה. השילוב הזה הוביל אותנו למה שאנחנו כיום".

לאחר השירות הצבאי החלו השניים בחיפוש עצמי. אהרון עבר לצפת והתאהב בשירת ר' שלמה קרליבך. שם הלחין את שירו המפורסם 'הגיע זמן הגאולה'. יונתן פנה ללימודים גבוהים באקדמיה למוזיקה, ועבד עם תזמורת סימפונט רעננה, ואז פרש לטובת רעיית צאן ביישוב סוסיא, שבו התגורר חצי שנה. בתום החיפוש העצמי עשו השניים שתי בחירות זהות: שניהם בחרו באורח החיים הדתי ושניהם בחרו במוזיקה.

זה חידש וזה שבר קרן

איך הם מגדירים את המוזיקה שלהם? אהרון: "החידוש שלי היה לעשות מוזיקה שמדברת גם לדתיים וגם ללא-דתיים". יונתן: "אהרון חידש

שםס הולך לפנייהם, הם אחים, עוסקים באותו תחום, ובכל זאת כמעט לא הופיעו יחד. אהרון ויונתן רזאל, שני מוזיקאים שטבעו את חותמם בעשור האחרון על המוזיקה היהודית, מקווים שזה עוד יקרה. "זה די מתבקש", אומר אהרון, "אבל כל אחד ואחד מאיתנו הלך בקצב שלו. אני פרצתי קדימה לפני עשר שנים, והפריצה הגדולה של יונתן הייתה לפני כשלוש שנים. אחרי שלכל אחד מאיתנו יימאס מעצמו, אולי נלך על פרויקט משותף".

הם דומים אבל שונים. אהרון חובש כיפה סרוגה גדולה, ליונתן כיפה שחורה. אהרון מתמקד בשירה והפיק עד עתה חמישה אלבומים; יונתן עוסק בעיקר בניצוח על תזמורות ברחבי העולם, בעיקר במוסקווה. רק לפני כשנתיים הפיק אלבום בכורה, והוא זכה לפופולריות רבה, עם השיר 'ציון'.

אמריקה לחזנות ספרדית

הם נולדו בארה"ב למשפחה נטולת רקע דתי. לאביהם, מיכה, לא חגגו בר מצווה ולא היו לו תפילין. יונתן הוא הבכור, ואהרון נולד קצת יותר משנה אחריו. כשאהרון היה בן כמה חודשים עלתה המשפחה לארץ והתיישבה בשכונת נחלאות בירושלים. שם התחילה התקרבות איטית לעולם היהדות.

השכנים, יוצאי פרס, החלו להזמין את בני המשפחה להתפלל בבית הכנסת. נוסח התפילה היה תמהיל של נוסח פרסי עם נוסח ספרדי ירושלמי. אלה

פינת ההלכה | מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי עומר

ברכת 'לישב בסוכה'

שאלה: האם מברכים 'לישב בסוכה' על אכילת עוגה או פירות בסוכה?

תשובה: נאמר בתורה: "בסוכות תשבו שבעת ימים", ופירושו חז"ל "תשבו - כעין תדורו". כלומר, בימי חגי הסוכות נעשית הסוכה ביתו העיקרי של האדם. על-כן מצוות הישיבה בסוכה כוללת כל דבר שדרך האדם לעשותו בביתו. בלילה הראשון חובה לאכול בסוכה לפחות 'כזית' לחם.

מדין התלמוד צריך לברך על הסוכה בכל פעם שנכנסים לתוכה, גם אם אין אוכלים בה; אולם למעשה כתבו הפוסקים שמברכים רק על הקביעות העיקריות - האכילה - והיא פוטרת את כל שאר הדברים הנעשים בסוכה.

אכילת לחם בשיעור של יותר מ'מכביצה' (54 סמ"ק לפי

'שיעורי תורה', ויש נוהגים - 100 סמ"ק) מחייבת לכל הדעות ברכת 'לישב בסוכה'.

לפי המשנה ברורה וה'יחווה דעת' מברכים רק על לחם, כאמור (או על מיני מזונות בכמות שעליה נוטלים ידיים ומברכים המוציא). אלא שלפי המשנה ברורה מברכים גם אם אוכלים מזונות כ"קידוש במקום סעודה", אבל אם אוכלים מזונות (יותר מכביצה), או שותים יין או אוכלים מזונות בחבורה או בקביעות אחרת, חייבים בסוכה ללא ברכה. לפי היחווה דעת רק במזונות יותר מכביצה חייבים בסוכה ללא ברכה, אבל בין או בשאר מאכלים ומשקאות בכל כמות, ואפילו בקביעות - פטורים מן הסוכה לגמרי.

למנהג חב"ד מברכים גם על מיני מזונות בכמות כזאת, ואף על שתיית רביעית יין של הבדלה. גם בקידוש מברכים, הן בלילה הן ביום.

מקורות: סוכה מה סע"ב ומרדכי שם. שו"ע או"ח נו"כ ס"י תרלט ותרכ"ג. שו"ע אדמו"ר הדקן ומשגיב שם. שו"ת יחווה דעת ח"א סי' סה. ספר המנהגים חב"ד עמ' 67. אוצר מנהגי חב"ד עמ' 1. וראה שיערי הל' ומנהגי או"ח ח"ב סי' רסח.

משפחת רזאל: אהרון (גיטרה), יונתן (פסנתר) והאב מיכה

משהו בתוך המוזיקה הדתית, ואני שברתי סוג של קרח בין העולם הדתי ללא-דתי. במוזיקה שלי אני מתרגם את העולם הרוחני-הדתי, שממנו אני יונק והוא עיקר חיותי, לכלים כלליים. פתאום היהדות לא נתפסת כדבר מאיים, ואפשר להזהות עם תכניה".

לשניהם שאיפה משותפת: "ללמוד קצת יותר תורה. בינתיים אנחנו לומדים רק חצי יום תורה, ובזמן שנותר עוסקים במוזיקה. הלוואי שזוכה ללמוד יום שלם". ויש להם גם תקווה משותפת: הם לווים מיוחסים מדורי-דורות. תקוותם שבבוא העת יינתן להם לשיר גם בבית המקדש.

ברכות וישועות

רבים נושעו מברכותיו הקדושות של הרבי מליובאוויטש.

גם כיום אפשר לעלות ולהשתטח על 'הציון' הקדוש של הרבי, ולשלוח מכתבים ל'ציון' לבקשת ברכה.

ohel chabad lubavitch, 226_20 Francis Lewis Blvd. Cambria Heights, N.Y 11411
Tel: 1-718-723 4545, Fax: 1-718-723 4444
www.ohelchabad.org

שולחן שבת

לכל התורה בכרך אחד

שלוש שיחות לכל פרשה, מאוצר שיחותיו של הרבי מליובאוויטש

להזמנות: טל' 1-718-6041020